

HEMŞİRELİK LİTERATÜRÜNDEN ÖZETLER

Foley Sondanın Rektumda Kullanımı

Birdsall, C. ; Would you" Put a Foley in the rectum? American Journal of Nursing, September 1986, p:1050.

Özet: Gülümser ARGON

Kemoterapi uygulanan, antibiyotik kullanılan veya gavaj ile beslenen bazı hastalarda antidiereal tedaviye karşın diare devam etmektedir. Bu tür hastalarda deri bütünlüğünü sağlamak ve olasıncaya hastayı kuru tutmak amacıyla gaita drenajı için: foley sondası kullanılmaktadır.

Normal bir yetişkin için 30 cc.lik balonu bulunan 28-30 F ölçütünde sonda kullanılır. Sonda ile rektuma 2-3 inç (5- 7.5 cm) girilir, sigmoid kolona girilmez. Sonda, yerleştirilip balonu şişirildikten (hava veya izotonik NaCl ile) sonra hafifçe geri çekilerek balonu internal sfinktere yerleştirilir. Daha sonra sonda drenaj torbasına bağlanır, böylece gaita atılmadan önce miktarı da ölçülebilir.

Sondanın şişirilen balonu rektuma kolaylıkla uyar bununla birlikte balonun yapmış olduğu basıncın etkisini gidermek amacıyla balon, her saat başı bir kaç dakika söndürülmelidir, aksi takdirde rektal nekroz gelişebileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte bu konuya ilişkin bir çalışma bildirilmemiştir. Bazı hemşireler balonun basınç riskinden veya mukosa ve sfinkter traumasından kaçınmak amacıyla düz rektal tüp kullanmayı tercih etmektedirler. Foley sondalar, balonun gaita sızıntısını önleyecek şekilde sfinkteri kapatması nedeniyle kullanılmaktadır.

Rektal olarak kullanılan sondanın bakımı şu şekilde yapılmaktadır : Eldiven giyerek sondanın balonu söndürülür, sönme olayına barsakların vereceği yanıt nedeniyle sondanın yerinin değişmemesi için sonda bir süre yerinde tutulur aynı amaçla kalçalar bir-iki saniye birlikte tutularak sonda arada sabit bir şekilde tutulabilir. İki dakika sonra balon yine şişirilir. Balonun internal sfinktere yerleşmeyi için sondayı geriye doğru hafifçe çekme işlemi unutulmamalıdır. Rektal olarak kullanılan sonda

her gün değiştirilmelidir, kirlenme durumuna göre değiştirme daha sık olarak da yapılabilir. Aynı şekilde drenaj torbasıda her gün değiştirilmelidir.

Sondalar aynı hastada yine kullanılabilir, iki sonda rota edilebilir,. Her kullanıştan sonra temizlenip steril olarak ,gereksi-,rn oluncaya kadar saklanır (steril korunmasının amacı hastane infeksiyonla.rını önlemektir).

Eğer sonda tıkanırrsa çıkarılıp yıkanır ve yine yerleştiri- lir, sonda hastada takılı iken tıkanıklığı açmak amacıyla içine basınç", su verilmez bu işlem sadece diarenin kötüleşmesine yol açar.

Sağlığı Olumsuz Yönde Etkileyen Geleneksel Bir Uygulama Kadınların Sünnet Edilmesi

WI-TO Cronicle, 40 (I) : 31-36 (1986)

zet: Ayla BAYIK

Bazı Afrika ve Asya lkelerinde, yaklaşık yılda 70 milyon kadına sünnet operasyonunun uygulandığı tahmin edilmektedir. Tarihsel kayıtlarda da Britanya'da bile son yüzyıl içinde kadında histeri, nymphomoni, mastürbasyon gibi durumların sağaltimi için sünnet uygulandığı saptanmıştır. Günümüzde bazı islrn lkelerinde "Sunna" (kadında klitoral .prepiusun tümden kesilmesi) uygulaması gözlenmektedir. Başka ülkelerde, bu operasyonun labia minoraların tümünün ya da labia majoraların orta kısmının kesilerek vulvanın iki ucunun ipek katktle

ve idrar ve menstruasyon kanının a.kabilmesi için ince bir kanülün yerleştirilmesi aşamalarına kadar gtrlebildiği dikkati çekmiştir.

Yenidoğan ve 14 yaş arası kız çocuklarına , kocası ölen !:adınlara bu uygulamaları geleneksel ara ebeleri yaparak kazanç sağlamaktadırlar. Bu uygulama akut ağrıya bağlı şok, hemoraji, infeksiyon, tetanos riski, infertilite, vulvada yara, pelvis içi iltihap, seksüel doyum ve orgazmda bozukluk gibi durumlarda kadın sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Gözlemciler bu mantıksız geleneksel davranış ve uygulamanın altında yatan amacın, dişi seksalitesini bastırma, monogamik davranışları sağlama, temizlik, kadınlığın başlangıcı ve sosyal statünün yükseltilmesi olduğunu saptamışlardır. Son yıllarda DSO, UNFPA ve UNICEF gibi kuruluşların yanısıra yerel kuruluşlar, öğretmenler, sağlık personeli de bu tehlikeli geleneksel uygulamanın toplumlarda silinmesi yolunda çalışmalarını sürdürmektedirler.